

K nedožitým 95. narodeninám prof. MUDr. Jaroslavy Michaličkovej, DrSc.

Pediatr. prax, 2009, 10 (3): 170

Človek žije vo svojej dobe – je jej tvorcom a zároveň je ovplyvnený jej okolnosťami. Profesorka Jaroslava Michaličková bola jednou z rozhodujúcich osobností československej pediatrie počas druhej polovice minulého storočia a jej zásadné zásluhy vtedy uznávali aj jej neskorší kritici. Považujeme preto za dôležité pri príležitosti jej nedožitých 95. narodenín pripomenúť jej najvýznamnejšie aktivity pri výchove celej generácie detských lekárov a pri budovaní zdravotníckej starostlivosti o choré deti.

Prof. Jaroslava Michaličková sa narodila 12. 8. 1914 v Prahe. Po maturite študovala na Lekárskej fakulte Univerzity Komenského v Bratislave. Na detskej klinike pracovala viac ako 50 rokov od ukončenia vysokoškolského štúdia (1940) až do odchodu do penzie (1991), z toho vo funkcii prednostky II. detskej kliniky 32 rokov (1952–1984). Po skončení 2. svetovej vojny v roku 1945 sa stala odbornou asistentkou a aktívne sa zapojila do budovania zdravotníckej starostlivosti o deti na Slovensku, ktorej úroveň bola negatívne poznačená vojnovými udalosťami a nedostatkom detských lekárov. O odbornú výchovu budúcich detských lekárov sa prof. Michaličková významne zaslúžila ako zakladateľka pediatrického smeru štúdia na Lekárskej fakulte UK v Bratislave v roku 1952. Pre vznik nového študijného smeru sa z pôvodnej detskej kliniky (Krajskej detskej

nemocnice) vytvorili v novozriadenej Detskej fakultnej nemocnici dve detské kliniky a MUDr. Michaličková bola poverená vedením 2. detskej kliniky so sídlom na Duklianskej ulici, ktorá sa stala klinickou výučbovou bázou pre budúcich pediatrov. Docentkou pediatrie bola menovaná v roku 1953, profesorkou v roku 1960 a doktorskú dizertačnú prácu obhájila v roku 1965.

Profesorka bola známa svojimi starostlivo pripravenými názornými prednáškami, podloženými nielen teoretickými znalosťami, ale aj bohatými praktickými skúsenosťami. Praktická výučba realizovaná s malými skupinami poslucháčov umožňovala študentom osvojenie základných pediatrických výkonov. Pri pedagogickej práci nikdy nezabúdala na modernizáciu obsahu a foriem výučby a systematickú pozornosť venovala aj zabezpečovaniu aktuálnych a moderných učebných textov pre poslucháčov pediatrického smeru. Štúdium pediatrického smeru poskytovalo všetky predpoklady pre vysokú odbornosť budúcich detských lekárov, ktorí sa veľmi dobre osvedčili v praxi. Svojou odbornou erudíciou významne ovplyvnili zdravotnícku starostlivosť o deti na Slovensku, čo v zásadnej miere prispelo k zníženiu dočerskej úmrtnosti, poklesu chorobnosti a zlepšeniu zdravotného stavu detskej populácie.

Rozvoj poskytovaných zdravotníckych služieb a zvyšujúce sa nároky na klinickú prácu

vyžadovali dobudovanie kliniky, o ktoré sa prof. Michaličková zaslúžila zabezpečením rekonštrukcie dočerského pavilónu (1980) a výstavbou pediatricko-chirurgického pavilónu (1981). Tým sa významne zlepšili podmienky pracovísk umiestnených v stiesnených priestoroch. V roku 1977 sa začala aj výstavba novej budovy Detskej fakultnej nemocnice na Kramároch.

Prof. Michaličková zastávala veľa významných funkcií, bola oblastným odborníkom starostlivosti o dieťa pri Povereníctve SNR pre zdravotníctvo, poslankyňou SNR a predsedkyňou výboru SNR pre veci pracovné, sociálne a zdravotníctvo. Na Lekárskej fakulte UK v školskom roku 1960/1961 a 1961/1962 zastávala funkciu prodekanu, dlhé roky bola predsedkyňou komisie pre obhajoby doktorských a kandidátskych dizertačných prác z vedného odboru pediatria, bola členkou predsedníctva Vedeckej rady MZd SSR a vedeckého kolégia SAV pre lekárske a biologické vedy. Veľmi aktívne pracovala aj v Slovenskej lekárskej spoločnosti ako členka predsedníctva a bola dlhoročnou predsedkyňou Slovenskej pediatrickej spoločnosti. Vrcholom uznania jej práce v oblasti rozvoja vedy a výskumu na úseku pediatrie bolo vymenovanie v roku 1977 za členku korešpondentku SAV.

Prof. Michaličková bola silnou osobnosťou s veľkou sebadisciplínou, ktorú nekompromisne požadovala aj od svojich spolupracovníkov. Úspechy, ktoré dosiahla v oblasti liečebno-preventívnej, pedagogickej i výskumnej boli výsledkom neúnavnej, tvorivej práce, usilovnosti a vysokej náročnosti k sebe aj svojim spolupracovníkom, na prácu ktorých vždy kládla vysoké nároky a ich plnenie vyžadovalo usilovnosť, svedomitosť a neustále sa zvyšujúcu odbornosť.

Popri náročnej práci sa venovala svojej rodine a našla si čas na pravidelné vychádzky do prírody, návštevu kultúrnych podujatí, najmä koncertov a divadelných predstavení, ako aj na prečítanie hodnotnej prózy či poézie.

Celoživotné dielo prof. MUDr. Jaroslavy Michaličkovej, DrSc. sa ukončilo nečakane 29. októbra 1993 vo veku 79 rokov.

prof. MUDr. Alica Kapellerová, DrSc.
prof. MUDr. László Kovács, DrSc., MPH

Obrázok 1. Profesorka Michaličková na stretnutí absolventov pediatrického smeru Lekárskej fakulty Univerzity Komenského v Bratislave (v prvom rade zľava doprava prof. Kapellerová, doc. Lehotská a prof. Michaličková).

